

Rijkswaterstaat

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Duurzaamheid bij Rijkswaterstaat

Annette Augustijn
Programmadirecteur
Duurzaam en Veilig

17 februari 2011

Ambitie Rijkswaterstaat

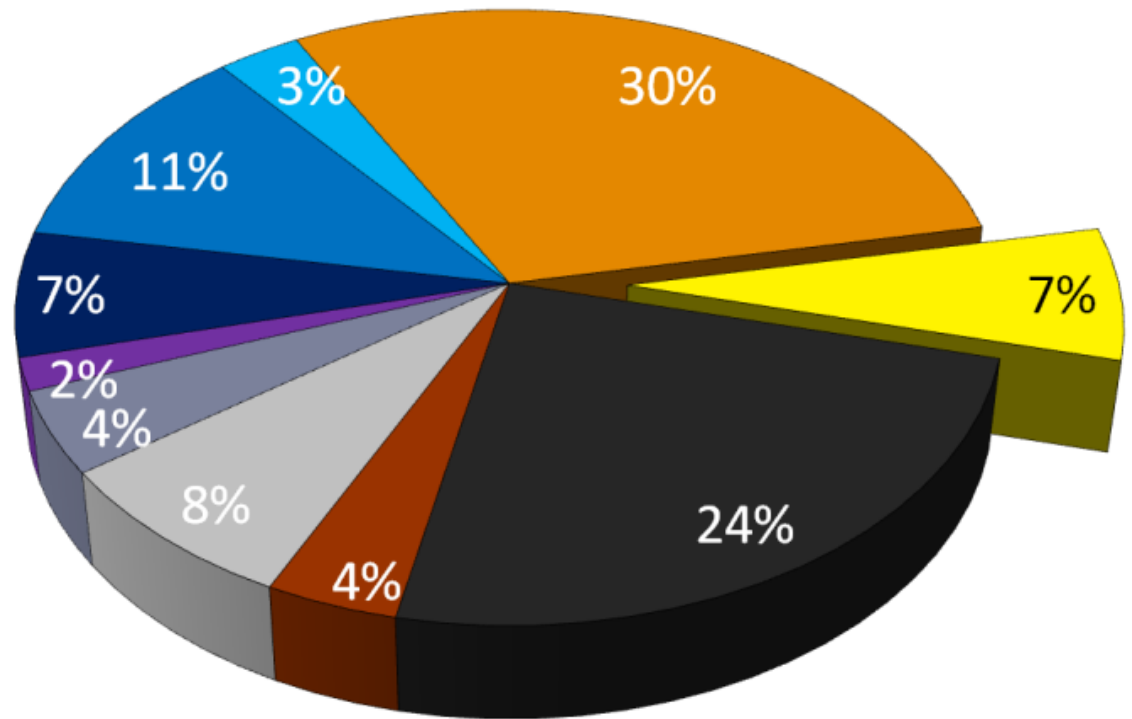
“Rijkswaterstaat wil in 2012 dé toonaangevende, publieksgerichte en duurzame uitvoeringsorganisatie van de overheid te zijn.”

- Duurzaamheidsdoelen RWS:
 - Reductie van energiegebruik en winning van duurzame energie
 - Duurzame gebiedsontwikkeling
 - Duurzaam inkopen

CO₂ Footprint Rijkswaterstaat

- Waterbouwsteen
- Zout vaargeulonderhoud
- Kustsuppletie
- Zoet vaargeulonderhoud
- Grondverzet en zand
- Eigen energieverbruik RWS
- Asfalt
- Wegfunderingen
- Betonconstructies
- Staalconstructies

Relatief belang

- Accenten CO2 reductie
 - Verhardingen 28% van de Carbonfootprint RWS
 - Grondverzet 30%
 - Baggeren 21%
- Van totaal 0,9 Mton
- CO2 emissie verkeer: 35 Mton !!

Energie

- Reductie:
 - Energiescans grote objecten
 - Openbare Verlichting
 - Vloot
 - Huisvesting
- Winnen
 - Ruimtekaarten
 - Experimenten

Duurzame winning energie

- Geen primaire taak van overheid
- Opgave kabinet 14% in 2020
- RWS faciliteert, markt investeert en neemt beslissing
- Geen RWS geld, wel SDE+ (ELenI)
- RWS verleent vergunning, uitgangspunt hierbij = kwaliteit en beheerbaarheid netwerken

Duurzame winning energie

- Ruimtekaart voor areaal
 - Windturbines (nu veel potentie)
 - Zon (over een aantal jaar veel potentie)
 - Biomassa (in ontwikkeling, ook andere manier van aanwending)
 - Klassieke waterkracht (beperkte potentie)
 - Warmte uit oppervlaktewater (grote potentie)
 - Wind op zee (straks veel potentie)

Duurzame winning energie gebouwde omgeving

Gebouwde omgeving

- Elektriciteit winnen met glas
- Warmte uit oppervlaktewater / KWO
 - Westraven
 - Gebouw Terneuzen
- In the lead
 - Kantoren: RGD
 - Gebouwen met primaire functie: RWS
- Een 'derde' wil zonnecellen op dak zoutloods: in principe 'ja'
- RWS wil klimaat in gebouw ondersteunen met warmte oppervlaktewater / KWO: bedrijfseconomische afweging

17 februari

Duurzame Gebiedsontwikkeling

- Grote winst zit aan de voorkant:
 - Wil je wel een brug, weg, etc
 - Wat betekent dat in de omgeving
 - Wie doen er mee?
 - Wat zijn hun verlangens?
- Instrumentontwikkeling
 - “Omgevingswijzer”
 - “Meerwaardescan”

Duurzaam inkopen

Veel opdrachtgevers:

één duurzame aanpak

- Rijkswaterstaat
- ProRail
- Defensie
- ELI (DLG)
- Waterschappen
- IPO
- VNG
- I&M PDI
- Agentschap NL
- Bouwend Nederland
- NL ingenieurs
- CROW
- MKB infra

Uitgangspunten

- Afstemming doelen en focus
- Winst in gebiedsontwikkeling
- Ruimte voor Innovatie
- Slim inkopen
 - Functionele en prestatiegerichte specificaties
 - Instrumenten en implementatie
- Ketenbenadering
- Meetbaar resultaat

Doelen en prioriteiten

- Energie en klimaat
 - Energieverbruik
 - Duurzame energieproductie
 - CO2 en overige broeikasgassen
 - Klimaatadaptatie
- Materialen en grondstoffen
- Bereikbaarheid, hinder, toegankelijkheid (leefbaarheid)

Instrumenten: Dubocalc

- Toepassing DuboCalc-score in de inkoop:
 - Als milieuprestatie-eis in vraagspecificatie I
 - Als eis aan optimalisatie duurzaamheid in ontwerpproces in vraag specificatie II
 - als gunningcriterium in het kader van de Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI).

Instrumenten: CO₂ prestatieladder

- Toepasbaar maken van CO2 ladder voor gebruik bij aanbesteding:
 - Als selectie-eis
 - Bij Gunning: CO2-bewuste bedrijfsvoering levert bij gunning een voordeel

De CO₂-prestatieladder en certificatieschema (algemeen)

CO ₂ -PRESTATIELADDER		CO ₂ -bewust Gunning	
Niveau	Certificatieschema (globaal)	Certificaat niveau	voordeel
5	Bedrijf vereist van haar A-leveranciers een CO ₂ -emissie-inventaris conform de ISO 14064-1 of equivalent voor scope 1 en 2. Daarnaast beschikt en rapporteert bedrijf over kwantitatieve reductiedoelstellingen voor scope 1, 2 en 3. Het monitoren van de voortgang ten opzichte van deze doelstellingen is opgenomen in de reguliere planning- en contextcyclus. Bedrijf heeft zich publiek eijk geïnteresseerd aan een CO ₂ -reductieprogramma van de overheid of een NGO en neemt actief deel in het opzetten en/of uitvoeren van een sectorbreed CO ₂ -reductieprogramma in samenwerking met overheid en/of NGO.	5	10 %
4	Bedrijf heeft een CO ₂ -emissie-inventaris conform de ISO 14064-1 voor scope 1, 2 en 3 en beschikt hierbij over kwantitatief geformuleerde reductiedoelstelling voor scope 1, 2 en 3. Bedrijf rapporteert periodiek over de voortgang ten opzichte van haar doelstellingen. Bedrijf onderhoudt een dialoog met overheden en NGO's over haar CO ₂ -reductiestrategie en neemt initiatief tot het ontwikkelen van projecten die de sector faciliteren in CO ₂ -reductie.	4	7 %
3	Bedrijf rapporteert over haar scope 1 en 2 CO ₂ -emissies kwantitatief geformuleerde doelstellingen om deze CO ₂ -genoemde doelstellingen zowel intern als extern en het klimaatverandering.	3	4 %
2	Bedrijf heeft inzicht in haar eigen energieverbruik en heeft bij het beleid t.a.v. deze ambitie maakt bedrijf onderscheid afnemen van groene stroom, gebruik, biobrandstoffen en maatschappelijk verantwoord ondernemen en neemt deel.	2	2 %
1	Bedrijf heeft inzicht in belangrijkste energiestromen en stroom te reduceren. Bedrijf communiceert ad hoc over activiteiten er spelen in de sector.	1	1 %
0	Bedrijf heeft weinig of geen inzicht in het eigen energieverbruik en heeft geen zicht op CO ₂ -reductieambities. Daarnaast communiceert bedrijf weinig of geen informatie over haar visie of beleid rondom klimaatverandering en neemt	0	0 %

Besluit voorjaar 2011

CO₂ prestatieladder: Versie 2.0

- 5 niveaus
 - 4 invalshoeken
 - Inzicht
 - Reductie van de uitstoot
 - transparantie
 - participatie

Certificering:

- Als bewijs van voldoen aan eisen
- Per bedrijf
- Gemengde vorm

Openbare verlichting

- Zeeuwse Vlaketunnel voorzien van led-lampen. Reductie energieverbruik 50%
- Led-verlichting is duurzaam in onderhoud
- lijnverlichting geeft rustiger lichtbeeld. Dat is comfortabeler en veiliger voor de weggebruiker
- Eind 2010: LED-verlichting langs delen van de A44.
- In 2011: LED-verlichting op lichtopstanden langs vaarwegen

Wegverharding

- Toepassen van nieuwe technieken bij het beheer en onderhoud van rijkswegen
- Bij de aanleg gebruik van andere mengsels bij zowel asfalt als beton.
- De markt uitdagen tot het ontwikkelen van andere technieken
- Duurzaam materiaal gebruik weegt mee in EMVI (met Dubocalc)

